

Viite

Asia

Yleisvenäläinen metsäammattilaisten kokous Moskovassa 25.-27.02.03

Asiasanat VENÄJÄ, KESTÄVÄ METSÄTALOUS**Hoitaa UM** ITÄ-22**Hoitaa UE** MOS

Koordinoi

Tiedoksi

ITÄ-20; ITÄ-21; ITÄ-23; ITÄ-24; ITÄ-25; KPO-03

BER; PIE

KTM; MET; METSÄHALLITUS; METSÄNTUTKIMUSLAITOS; METSÄTEOLLISUUS RY;

MMM/MEO; MTK; SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUS; YM; YM/ALO; YM/KVY

Moskovassa järjestettiin 25.- 27.02.03 yleisvenäläinen metsäammattilaisten kokous, johon osallistui yli 5000 henkilöä. Mukana oli valtuuskuntia IVY-maista sekä Itä- ja Keski-Euroopan maista. Myös suomalaisia ja ruotsalaisia osallistui tapahtumaan. Kansainvälisistä järjestöistä varsinkin Maailmanpankki oli aktiivisesti mukana.

Kerran viidessä vuodessa järjestettävän tapahtuman tavoitteena on esittää kokonaisnäkemys Venäjän metsäsektorin tilasta sekä sitouttaa laajaa ammattikuntaa yhteisiin tavoitteisiin. Suuren osallistujajoukon kautta voidaan välittää informaatiota henkilöstölle kaikkialle maahan.

Luonnonvaraministeriön ja Maailmanpankin järjestämä siirtymätalousmaiden metsätalouden institutionaalista kehittämistä käsittelevä seminaari 25.02

Seminaariin osallistui venäläisiä ja ulkomaisia asiantuntijoita yhteensä yli sata henkilöä. Tilaisuuden avasi luonnonvaraministeriön metsäasioiden varaministeri **V. Roštšupkin**. Hän korosti markkinatalouden toimintatavan huomioonottamista ja kansainvälisen kokemuksen hyödyntämistä metsähallinnon uudistamisessa.

Monissa alustuksissa tarkasteltiin Ukrainan, Kirgisian, Latvian, Viron, Suomen ja Ruotsin metsähallinnon uudistamisessa saatuja kokemuksia. **M. Simula** arvioi kokonaisuutena Itä-Euroopan maissa saatuja kokemuksia.

Professori **A. Petrov** esitteli Venäjän metsäsektorin uudistamisen päätehtäviä. Hän piti tulevana metsän käytön päävaihtoehtona konsessioihin perustuvaa toimintaa, jota täydentäisi valtion liikelaitoksen toiminta niillä alueilla, missä konsessioita tai vuokrausta ei ole.

M. Sutter esitteli metsätalouden instituutioiden muutosprosessin yleistä mallia. Professori **J. Grey** kertoi konsessioiden toteuttamisesta Kanadassa sekä kokonaisuutena eri puolilla maailmaa. **M. Simula** puhui sertifiointin toteuttamisesta konsessioihin perustuvassa metsätaloudessa. Professori **M. Krott** esitteli Maailmanpankin siirtymätalousmaiden metsätalouden instituutioiden muutosta koskevaa

tutkimusta. Myös metsäteollisuuden ja ympäristöjärjestöjen edustajat esittivät näkemyksiään. Seminaarin päätti luonnonvaraministeriön kansainvälistä asioista vastaava varainministeri **I. Osokina**.

Seminaarin suosituksissa päädyttiin arvioon, että tärkeimpiä siirtymätalousmaiden metsäsektorin institutionaaliseen muutokseen vaikuttavia tekijöitä ovat:

- Metsäsektorin liiketoiminnan toimintaympäristö on voimakkaasti muuttunut: globaalit markkinat vaativat läpinäkyviä prosesseja, lisääntyvä kilpailu edellyttää toiminnan tehostamista ja julkinen rahoitus vähenee vaikka metsätalouden yhteiskunnallisten palvelujen merkitys lisääntyy.
- Investointien toteutus on hidasta, koska edellytykset eivät ole suotuisia. Puutteita on eniten institutionaalisissa edellytyksissä.
- Metsien käyttöoikeudet tulee järjestää joustavasti ottaen huomioon ko. maan alueelliset ja yhteiskunnalliset erityispiirteet. Konsessiot ja pitkäaikainen vuokraus näyttävät sopivan alueille, missä on runsaasti kannattavasti hyödynnettäviä metsävaroja. Pitkäaikaisen vuokrauksen sopimuksia tulee jatkaa vaiheittain. Sopimusehdoissa tulee määritellä vuokraajan velvollisuudet suunnittelussa ja metsänhoidossa.
- Metsänkäytön maksujen tulee perustua korko-periaatteeseen.
- Vapaaehtoinen ja riippumattoman organisaation valvoma metsäsertifiointi on tarpeen, mikäli tuotteita myydään läntisille markkinoille.
- Organisaatioiden muutoksessa näyttää olevan yleisenä periaatteena viranomaistoiminnan ja taloustoiminnan eriyttäminen. Alueellisen tason (leshoosi) toiminta- ja rahoitusmallien kehittäminen on koko uudistuksen onnistumisen kannalta ratkaisevaa.

Teemaseminaarit 26.02

Ns. pyöreän pöydän seminaareissa 26.02 käsiteltiin seuraavia aiheita: metsäpalot, metsätuhot, metsä ja ekologia, luonnonsuojelualueet, metsätalouden suunnittelu, metsälainsäädäntö, tutkimus ja koulutus, taloudellisten mekanismien uudistaminen sekä metsänuudistaminen ja metsänhoito. Koko päivän kestäneisiin seminaareihin osallistui kuhunkin 100 - 300 henkilöä.

Metsälainsäädäntö

Osallistuin metsälainsäädäntöä käsitelleeseen seminaariin, jossa puheenjohtajana toimi varainministeri **Ju. Šuvajev**. Lukuisissa alustuksista käsiteltiin metsälainsäädännön tilaa monista näkökulmista. Tilaisuudessa jaettu Šuvajevin tammikuun lopussa vahvistama metsähallinnon lakien ja normien uudistamisohjelma vuosille 2003 - 2004 sisältää kymmenien eritasoisten normien tarkistamisen.

Metsälain uudistamisesta on olemassa uusin 14.11.2002 annettu hallituksen määräys. Siihen perustuen on laadittu uusi lakiesitys luonnonvaraministeriön, talousministeriön ja valtion omaisuuden ministeriön yhteistyönä. Tämä esitys kytkeytyy myös yleistä hallinnon uudistusta suunnittelevan ns. Kozakin komission työhön. Suunnitelman mukaan lopullisen lakiesityksen tulisi valmistua kesäkuun loppuun mennessä. Sekä Šuvajev että duuman luonnonvarakomitean puheenjohtaja **A. Beljakov** korostivat sitä, että on parempi tarkistaa nykyistä lakia eikä laatia kokonaan uutta. Molemmat pitivät tavoitteena metsälain tarkistuksen toteuttamista tämän vuoden aikana ennen joulukuussa pidettäviä duuman vaaleja.

Toinen tärkeä vireillä oleva lainsäädäntöhanke on metsävarojen käytöstä perittäviä maksuja säätelevä laki. Tarkoitus on toteuttaa korkoperusteinen maksujärjestelmä. Tätä lakiesitystä käsitellään erillisessä muistiossa.

Muiden teemaseminaarien suosituksia

Taloudelliset mekanismit: Tulee siirtyä korkoperusteisiin metsänkäytön maksuihin. Leshoosien hallinnon ja taloustoiminnan todellinen sisältö tulee selvittää ennen muutosten tekemistä.

Metsätalouden suunnittelu: Metsät tulee jakaa vyöhykkeisiin taloudellisin ja käytön intensiteetin kriteerien perusteella. Metsätalouden suunnittelun yksityiskohtaisuus on eri vyöhykkeillä erilainen.

Metsäpalot: Esitetään perustettavaksi Uralin, Siperian ja Kauko-Idän yliregionaaliset metsäpalon torjunnan keskuskeskukset, jotka tukevat subjekteja. Lainsäädännöllä tulee antaa subjekteille ja kunnille enemmän vastuuta metsäpalojen torjunnasta.

Metsätuhot: Seurannan ja ennusteiden menetelmiä tulee kehittää ja koulutusta tulee lisätä.

Metsänuudistaminen: Vähämetsäisillä alueilla vastuun metsänuudistamisesta ja metsittämisestä tulee olla kokonaan valtiolla. Vuokratuissa metsissä vuokraajan tulee vastata metsän uudistamisesta.

Luonnonsuojelualueet: Säädöksiä tulee muuttaa siten, että viranomaisten tehokas yhteistoiminta rikkomusten torjunnassa ja tutkimisessa on mahdollista.

Metsä ja ekologia: Ryhmä korosti Venäjän metsien globaalista ekologista merkitystä. Hyväksytyt metsästrategian ekologisia kohtia tulee täsmentää.

Tutkimus ja koulutus: Tutkimuksen toimintaedellytykset ovat parantuneet ja kehittämisen tieteellinen potentiaali on riittävä. Tulisi laatia soveltavan metsäntutkimuksen ohjelma.

Metsähallinnon ja metsäteollisuuden koordinoitineuvosto

Luonnonvaraministeriön, teollisuusministeriön ja metsäteollisuuden edustajien kokouksessa 26.02 perustettiin luonnonvaraministeriön metsähallinnon ja metsäteollisuuden yhteistyökysymyksiä käsittelevä koordinoitineuvosto, jonka puheenjohtajina toimivat varaministeri **V. Roštšupkin** ja johtaja **D. Tšuiiko** IPE:stä. Neuvoston tehtävänä on valmistella suosituksia osapuolia koskeviin yhteisiin metsätalouden kysymyksiin.

Venäjän metsäammattilaisten yleiskokous 27.02

Yleiskokous pidettiin Kremlin suuressa salissa. Tilaisuuteen osallistui yli 5000 henkilöä. Puheenjohtajana toimi varaministeri **V. Roštšupkin**. Kokoukselle esitettiin pääministerin, liittoneuvoston ja duuman tervehdykset. Luonnonvaraministeri **V. Artjuhov** esitti puheessaan katsauksen metsäsektorin tilaan ja kehittämistarpeisiin. Hän totesi, että nykyinen metsän käytön järjestelmä on välttämättä uudistettava markkinatalouden suuntaan mutta siten, että valtion metsän omistus ja asema valvojana ja ohjaajana säilyy. Järjestelyissä voi olla eroja alueiden välillä. Metsäteollisuutta hän arvosteli alhaisesta jalostusasteesta, saavutettavissa olevien metsien ylihakkuista ja raakapuun viennistä. Teemaseminaarien puheenjohtajat esittelivät tehdyt suositukset, jotka päätettiin liittää myöhemmin valmistuvaan yleiskokouksen julkilausumaan. Artjuhov totesi

päätössanoissaan, että kehittämisessä edetään johdonmukaisesti ja metsätalouden kehittämisstrategiaa toteutetaan federaation tavoiteohjelmien avulla. Kokouksen jälkeen oli juhlakonsertti.

Kommentti

Kerran viidessä vuodessa järjestettävän tapahtuman tavoitteena on esittää kokonaisnäkemys Venäjän metsäsektorin tilasta sekä sitouttaa laajaa ammattikuntaa yhteisiin tavoitteisiin. Suuren osallistujajoukon kautta voidaan välittää informaatiota henkilöstölle kaikkialle maahan. Tilaisuuden juhlavat järjestelyt olivat perinteisiä mutta selvä avoimuuden henki oli havaittavissa. Kotimaisten sidosryhmien ja ulkomaiden edustajia oli kutsuttu runsaasti mukaan. Seminaareissa ja yleiskokouksessa alustuksia ja puheenvuoroja jaettiin tasapuolisesti: keskushallinto/alueet, sukupuolen, virka-aseman ja iän suhteen. Selvästi johtoa arvostelevia puheenvuoroja ei juurikaan kuulunut mutta epäkohdista ja ongelmista kerrottiin suoraan.

Maa- ja metsätalouden tutkimuskeskuksen seminaarissa käsiteltiin perusteellisesti siirtymätalouksien metsäsektorin instituutioiden kehittämistä. Vireillä olevia tutkimuksia esiteltiin ja aiottiin järjestää uusia laajoja kokouksia ja seminaareja. Metsälakiseminaarissa kuultiin, että jo tänä vuonna aiotaan toteuttaa metsälain tarkistus, jonka avulla tärkeimmät uudistukset toteutetaan. Tämän tavoitteen edellyttämiä konkreettisia kehittämisvaihtoehtoja käsiteltiin vähän. Esimerkiksi se ei käynyt selville, mitä leshooseille aiotaan todella tehdä, kun yleisesti hyväksytty hallinnon ja taloustoiminnan eriyttäminen toteutetaan. Tavoitteena oleva metsänkäytön uuden maksujärjestelmän käyttöönotto jo vuonna 2004 oli selvin konkreettinen esitys.

LIITTEET

-